

РІШЕННЯ

Вченої ради Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна з питання «Про висунення кандидатур від Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна до складу Наукової ради Національного фонду досліджень України»

від 15 вересня 2026 року протокол № 16

Заслухавши доповідь директор навчально-наукового інституту «Фізико-технічний факультет» Пилипа КУЗНЄЦОВА щодо висунення кандидатури доктора фізико-математичних наук, професора, члена-кореспондента Національної академії наук України Гірки Ігоря Олександровича до складу Наукової ради Національного фонду досліджень України, Вчена рада відзначає:

І.О. Гірка є знаним в Україні та світі вченим, автором вагомих праць із високочастотного нагрівання плазми в пристроях керованого термоядерного синтезу, електродинаміки обмеженої плазми, плазмової електроніки, теорії поширення електромагнітних хвиль у тривимірно неоднорідних плазмових хвилеводах, тонкої структури локального альфвенового резонансу, взаємодії кільцевих пучків заряджених частинок із азимутальними поверхневими хвилями незвичайної поляризації, радіаційної безпеки при поводженні з радіоактивними відходами та відпрацьованим ядерним паливом.

І.О.Гірка доклав великих зусиль для збереження та розвитку в Харківському університеті прикладних досліджень у галузі радіаційної безпеки в процесі збереження та транспортування відпрацьованого ядерного палива на атомних електростанціях України. А саме, з 2015 року він був науковим керівником чотирьох проєктів за цією тематикою, які виграли у жорсткій конкуренції конкурси Міністерства освіти і науки України. Результати досліджень Ігоря Гірки у цій галузі відображено в 17 наукових статтях, які опубліковано в журналах: "Питання атомної науки і техніки", "Atomic Energy" (Q2), "Nuclear Engineering and Technology" (Q2), "Radiation Physics and Chemistry" (Q2), "East European Journal of Physics" (Q3). Авторські права на результати цих досліджень захищено трьома патентами.

І.О. Гірка є співавтором дванадцяти підручників і навчальних посібників, чотирьом із яких надано гриф МОН, семи монографій, включаючи три – у видавництві Springer. Ще в одній монографії, присвяченій ядерному синтезу, він виступив у ролі редактора. І. О. Гірка є автором і співавтором понад трьохсот наукових і науково-методичних праць у провідних спеціальних журналах «Доповіді академії наук УРСР», «Український фізичний журнал», «Питання атомної науки і техніки», «Plasma Physics and Controlled Fusion», «Physica Scripta», «Journal of Plasma Physics», «Contributions to Plasma Physics», «IEEE Transactions on Plasma Science», «Physics of Plasmas», «Radiation Physics and Chemistry», «Nuclear Engineering and Technology». Серед них 169 робіт цитує науково метрична база Scopus, в якій зафіксовано 623 посилання на його роботи.

З 2002 по 2005 роки І.О. Гірка працював на посаді проректора Харківського університету. З 2006 року до 2012 року І.О. Гірка був директором Інституту високих технологій, який об'єднував три факультети університету. З 2005 по 2019 роки він був деканом фізико-технічного факультету. З 2020 року цей факультет реорганізовано в навчально-науковий інститут (ННІ ФТФ), директором якого І.О.Гірка був до травня 2023 року. В науково-дослідній частині фізтеху працювали до ста співробітників. Серед них понад половину становили доктори та кандидати наук. У ННІ ФТФ виконувались численні проекти НФДУ.

І.О. Гірка був керівником дванадцяти держбюджетних тем. У 1997-1999 та 2005-2012 роках І.О. Гірка завідував кафедрою загальної та прикладної фізики фізико-технічного факультету університету. Після реорганізації фізико-технічного факультету, у 2012-2016 р.р. він очолював кафедру прикладної фізики та фізики плазми. Він має наукові звання: старший науковий співробітник, доцент, професор.

Вагомим є внесок проф. І.О. Гірки у налагодження міжнародного співробітництва. І.О. Гірка був керівником чотирьох проєктів УНТЦ і ще в одному проєкті він був виконавцем. 2010 року з ініціативи І.О. Гірки університет було прийнято до Асоціації Європейської мережі ядерної освіти ENEN, до 2023 року він був офіційним представником університету в цій асоціації. В червні 2012 року з ініціативи І.О. Гірки університет було прийнято до Асоціації Європейської мережі освіти в галузі фізики плазми та термоядерного синтезу FuseNet. Шість років поспіль він є організатором української частини Європейського Дня термояду для вчителів. З 2009 по 2017 роки він сім разів брав участь у заходах МАГATE, в тому числі чотири рази - в якості експерта. З 2018 року він є членом наукового відбіркового комітету програми EUROfusion за напрямком Enabling Research від України. У 2023-24 роках І.О.Гірка брав участь у журі конкурсу EURIZON Fellowship Programme: Remote Research Grants for Ukrainian Researchers. 4 квітня 2023 року він брав участь у складі делегації України в конференції «Дослідження "Євратом" в дії та можливості для Європи: стратегічна автономія ЄС та енергетичні системи майбутнього», що відбулася в Брюсселі (Бельгія) в Європарламенті. У червні-жовтні 2023 року І.О.Гірка брав участь в організації серії з 12 лекцій провідних учених світу «Концепція стеларатора – харківські лекції». У листопаді 2023 року він брав участь у складі урядової делегації в заходах з нагоди 30-річчя науково-технічного співробітництва Німеччина-Україна як представник однієї з 4 лабораторій досконалості, які обрано для фінансування німецьким урядом.

І.О. Гірка є головою спеціалізованої ради із захисту докторських дисертацій за спеціальностями 01.04.08 – фізика плазми та 01.04.16 – фізика ядра, елементарних частинок і високих енергій; заступником головного редактора Східно-європейського фізичного журналу, тематичним редактором Українського фізичного журналу, членом редколегій журналів "Питання атомної науки і техніки", серія "фізика плазми", "Atomic Data and Nuclear Data Tables". У 2011-2015 рр. він був головою Науково-методичної ради МОНМС з фізики, прикладної фізики і астрономії. Він є членом наукової експертної

ради МОН, віце-президентом Українського фізичного товариства. Неодноразово був членом Оргкомітету міжнародних конференцій з фізики плазми та плазмової електроніки. Понад 27 років він головує в журі Харківського міського турніру юних фізиків.

Професора І.О. Гірку нагороджено Міністерством освіти і науки України знаками «Відмінник освіти України» (2004 рік) та «За наукові досягнення» (2009 рік). Його нагороджено Почесною грамотою Президії НАН України та ЦК профспілки працівників НАНУ (2010 рік), Подякою Президії НАН України (2017 рік). За цикл робіт "Взаємодія випромінювання та потоків частинок із матеріалами в енергетичних установках" у складі творчого колективу (разом із М.О. Азаренковим і В.М. Воеводіним) його нагороджено премією НАН України імені К.Д. Синельникова (2010 рік). 2020 року йому присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

На підставі підпункту 39 пункту 13.2 Статуту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Вчена рада ухвалила:

За результатами відкритого голосування: «за» - 68, «проти» - немає, «утримались» - немає, за наявності кворуму вченої ради при проведенні голосування (присутні 68 з 74 членів ради) висунути від Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна кандидатуру доктора фізико-математичних наук, професора, члена-кореспондента НАНУ Гірки Ігоря Олександровича до складу Наукової ради Національного фонду досліджень України (Секція природничих, технічних наук та математики).

Відповідальний: директор навчально-наукового інституту «Фізико-технічний факультет» кандидат фізико-математичних наук Пилип КУЗНЄЦОВ

Термін виконання: до 30 вересня 2026 року

Заступник голови Вченої ради

Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

Учений секретар

Олена ФРІДМАН